

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Қаландарзода Сарабек Давлатёр дар мавзуи «Нақши ВАО дар инъикоси равобити мутақобилаи Тоҷикистони соҳибистиклол ва мамолики арабзабони Халиҷи Форс (Шоҳигарии Арабистони Саудӣ, Қатар ва Амороти Муттаҳидаи Араб)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ. – Душанбе, 2026.

Имрӯз дар шароити ҷаҳони муосир нақши васоити ахбори омма беш аз пеш афзоиш ёфтааст. Рӯзноманигорон миёни давлатҳо ва ҷомеаҳо пули эътимод месозанд ва ба таҳкими ҳамдигарфаҳмӣ мусоидат мекунанд. Медиадипломатия ҳамчун равияи нави ҳамгирикунандаи ВАО ва дипломатия ба кишварҳо имконият медиҳад, ки мавқеъ ва ташаббусҳои худро дар фазои байналмилалӣ муаррифӣ намоянд. Дар замони рақобати иттилоотӣ, афкори умум ба омили муҳимми муваффақияти сиёсати хориҷӣ табдил ёфтааст. Аз ин рӯ, истифодаи самаранокӣ имкониятҳои медиавӣ яке аз шартҳои асосии ҳузури ғаёл ва муассир дар арсаи ҷаҳонӣ мебошад.

Автореферати пешниҳодшуда ба ВАО-и Тоҷикистон ва кишварҳои араби Халиҷи Форс, баҳусус, Агентии иттилоотии Саудӣ (وكالة الانباء السعودية), Агентии иттилоотии Қатар (وكالة الانباء القطرية), Агентии иттилоотии Аморот (وكالة انباء الامارات) инчунин, АМИТ «Ховар», расонаҳои даврии АИ «Азия-Плюс» ва сомонӣ «Pressa.tj» тақия карда, мавқеи кишварҳои араб дар фазои ҷаҳони муосир, ҷанбаҳои таърихӣ робитаҳои Тоҷикистон бо кишварҳои арабзабон, вазъи кунунии муносибатҳои Тоҷикистон бо кишварҳои араби Халиҷи Форс, дараҷа ва таносуби инъикоси равобити дипломатӣ, сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ дар Агентҳои иттилоотии араб, вижагиҳои мундариҷавӣ маводи АМИТ «Ховар» ва «Азия-Плюс» марбут ба воқеаҳои кишварҳои араби Халиҷи Форс, вижагиҳои жанрии маводи ВАО доир ба воқеаҳои Тоҷикистон ва кишварҳои араби Халиҷи Форс ва дигар масъалаҳои муҳимми марбут ба мавзӯро дар чор боб ва 10 фасли қори диссертатсионӣ мавриди баррасии илмӣ қарор додааст.

Маълум аст, ки муносибати ВАО вобаста ба дараҷаи наздикиву дурӣ ва вучуду густариши робитаҳои сиёсӣ фарҳангӣ ва иқтисодӣ иҷтимоӣ ҷонибҳои намоидаи ҷаҳон ва ё адами вучуди он яксон набуда, дар аксари ҳолат дар инъикоси воқеият баробару ҳамраъӣ нестанд. Биноан баррасии сифатии ин зовияҳо ва дараҷаи салоҳияти мавқеъгирӣ аз онҳо аҳамияти махсуси илмиро шомил аст.

Ҳадафи асосии диссертант баррасии таъйини дараҷаи бархӯрду талаққии дастовардҳои Тоҷикистони соҳибистиклол дар арсаи ҷаҳонӣ ва ҳоса равобити мутақобилаи он аз дидгоҳи ВАО-и кишварҳои арабизабони Ҳалиҷи Форс буда, аз зумраи мавзӯҳои муҳимму мубрами рӯзноманигории байналмиллалӣ махсус меёбад.

Бинобар таҳқиқи унвонҷӯ Сарабек Қаландарзода дар даҳ соли охир аз тарафи Агентҳои иттилоотии кишварҳои мавриди таҳқиқ дар маҷмӯъ дар мавод (Аз ҷумла, АИС 1132 (с. 21), АИҚ 734 (с. 24) ва АИА 353 (с. 26)) номи Тоҷикистон нашр гардидааст.

Мукаммалии таҳқиқот боз дар он равшан зоҳир мегардад, ки бо қалами довталаби дараҷаи илмӣ 1 монография, 28 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 21 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Россия мунташир шуда, қорқарди мавзӯи қори диссертатсиониро таъмин менамояд ва ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошанд.

Дар баробари дастовардҳо дар қор баъзе нуқсон ба назар расид, ки овардани онҳоро салоҳ донистем:

1. Ба назари мо, номи рисола «Нақши ВАО дар инъикоси равобити мутақобилаи Тоҷикистони соҳибистиклол ва мамолики арабзабони Ҳалиҷи Форс (Шоҳигарии Арабистони Саудӣ, Қатар ва Амороти Муттаҳидаи Араб)» ислоҳталаб аст. Зеро мафҳуми ВАО маънои васеъ дошта, соҳаҳои матбуот, радио, телевизион ва агентии иттилоотиро дарбар мегирад. Агар диссертатсия дар шакли «Нақши агентҳои иттилоотӣ дар инъикоси ... » унвонгузорӣ мегардид, мантиқан дуруст мешуд.
2. Хуб мешуд, ки диссертант қалима ва ибораҳои арабии дар автореферат истифодашударо бо транскрипсия (бо хатти лотинӣ) ва ё бо ҳаракатҳои маъмули арабӣ ишора мекард.
3. Дар саҳифаҳои гуногуни автореферат: с. 8, 16, 22, 26, 34, 41, 47, 51, 53, 60 ғалатҳои имлоӣ, услубӣ ва техникӣ ба мушоҳида мерасанд, ки ислоҳи онҳо ба манфиати қор хоҳанд шуд.

Бешубҳа, эродҳои мазкур ислоҳшавандаанд ва арзиши баланди илмии рисолаҳо ба ҳеҷ ваҷҳ қам намекунанд. Муаллифи диссертатсия метавонад онҳоро зимни нашри монографияи қор ислоҳ намояд.

Дар маҷмӯъ, автореферати Қаландарзода Сарабек Давлатёр дар мавзӯи соҳибистиклол ва мамолики арабзабони Ҳалиҷи Форс (Шоҳигарии Арабистони Саудӣ, Қатар ва Амороти Муттаҳидаи Араб)»-ро анҷомёфта мешуморам. Мақсаду вазифаҳо ва масъалаҳои дар пеш гузоштаи унвонҷӯй

пурра ичро шудаанд ва онҳо бо забони фаҳмо ва фасеҳу равшан баён шудаанд. Мавзуи интиҳобнамудаи унвонҷӯ ба доираи мавзӯ ва масъалаҳои таҳқиқии шиносномаи ихтисоси илмӣ ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ комилан мувофиқ аст.

Дар асоси автореферат метавон ба чунин хулоса омад, ки автореферати Қаландарзода Сарабек Давлатёр дар мавзуи «Нақши ВАО дар инъикоси равобити мутақобилаи Тоҷикистони соҳибистиклол ва мамолики арабзабони Халиҷи Форс (Шоҳигарии Арабистони Саудӣ, Қатар ва Аморотӣ Муттаҳидаи Араб)» ба талаботи бандҳои 31-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ сазовор мебошад.

Ҳамчунин, тақризи мазкур бо назардошти талаботи бандҳои 71 ва 72-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, омода гардидааст.

Муқарризи илмӣ:

доктори илмҳои филологӣ,
академики АМИТ
«22» сентябри соли 2026

Имомзода М.С.

Суроға: 734025, ш. Душанбе,
кӯчаи Камоли Хуҷандӣ - 45;
Телефон: (+992) 935-80-64-44;
E-mail: ramzes22_84@mail.ru

“Имзои М.С. Имомзодаро тасдиқ мекунам”
Мудири шуъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон
«22» сентябри соли 2026

Акрамзода Т.С.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33,
Тел: + 992 37 221 50 83; +992372210592